

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 3 (630)
СЕРЕДА,
27
СІЧНЯ
1960 року

Ціна 20 коп.

П-861832

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Накреслення партії — в життя.
Матеріали відкритих партійних зборів університету.
О. Р. Прендель, С. Б. Грінбарт — Виконуючи рішення Пленуму.
М. П. Савчук — Важливий резерв. (1 стор.).
В останні дні сесії.
Д. А. Рибачок, С. Г. Проданець — Про семінари з політекономії соціалізму. (2 стор.).
В. І. Скрильова — Їх подвиг безсмертний.

А. Каспар'яни — Агітколектив фіз-мату.
О. М. Михальченко — В час зимових канікул. (3 стор.).
В. П. Цесевич — В гостях у польських астрономів.
До чеховського ювілею.
О. Гайдайчук, Т. Левченко, Є. Вечорко — Готуйтеся до педагогіки.
Ю. Михайлик — Епіграмми. (4 стор.).

НАКРЕСЛЕННЯ ПАРТІЇ—В ЖИТТЯ

Про підсумки грудневого Пленуму ЦК КПРС 1959 р. та завдання партійної організації університету

(З МАТЕРІАЛІВ ВІДКРИТИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРІВ)

З доповіддю «Про підсумки грудневого Пленуму ЦК КПРС 1959 р. та завдання партійної організації університету» виступив завідувач кафедрою політичної економії доцент О. Г. Лобунець.

В рішеннях Пленуму та в промові товариша М. С. Хрушова, — говорити доповідач, — підведено підсумки героїчної боротьби партії та народу за виконання плану першого року семирічки в галузі сільськогосподарства.

У виконанні програми партії по дальшому розвитку сільського господарства посилену участь беруть і науковці університету.

Наукові працівники біологічного факультету та ботанічного саду вивчають шляхи підвищення продуктивності вигонів та пасовищ шляхом покращення їх ботанічного складу, вводять новий асортимент деревних та чагарникових культур у лісоосмі (кафедра систематики рослин, завідувач кафедрою — доцент І. І. Погребняк).

Практичні поради працівникам сільськогосподарства щодо підвищення врожайності кукурудзи та плодівих культур з допомогою мікродобрив і обробки мікроелементами насіння кукурудзи подано в рекомендаціях кафедри фізіології рослин (в. о. завідувача кафедрою — доцент М. В. Домбровська).

Кафедра фізіології хребетних (завідувач кафедрою — професор І. І. Пузанов) бере активну участь у збагаченні фауни лісоосмі.

Кафедра зоології безхребетних (завідувач кафедрою — професор М. П. Савчук) розробила профілактичні заходи боротьби проти гістрихозу, а також рекомендувала заходи боротьби з шкідливими комахами в лісоосмі.

Кафедра генетики та дарвінізму (завідувач кафедрою — професор А. І. Воробйов) вивчатиме питання підвищення врожайності сільськогосподарських рослин.

Колектив кафедри мікробіології (завідувач кафедрою — професор В. П. Тульчинська) спільно з працівниками Одеського обласного тресту радгоспів впровадив у виробництво методи вакцинації рогатої худоби проти бруцельозу.

Кафедра гідробіології (завідувач кафедрою — професор О. Р. Прендель) разом з кафедрою зоології хребетних запропонувала використовувати як корм для тварин моллюсків та інші нерибні продукти моря та лиманів.

Кафедра фізіології людини і тварин (завідувач кафедрою — професор Р. Й. Файтельберг) пра-

цювала над з'ясуванням причин авітамінозу у тварин і заходами його запобігання.

На географічному факультеті провадиться значна робота по фізико-географічному та економічному районуванню сільського господарства Південного Заходу України, вивчається ґрунтовий покрив Одещини та шляхи підвищення родючості ґрунтів області.

Значну пропагандистську роботу на селі проводять колективи кафедр суспільних наук та історичного факультету.

Цікаву і корисну для сільського господарства роботу виконали вчені фізико-математичного факультету. Доцентами В. О. Федосєєвим, Б. О. Манакіним і старшими науковими співробітниками О. І. Полянським та Л. П. Латоніною запропонований новий апарат, який полегшує боротьбу з шкідниками сільськогосподарських рослин. Однак доцент Федосєєв не довів справи до кінця, не домігся впровадження цього апарату у виробництво в 1959 р.

Доповідач висловлює впевненість в тому, що колектив університету докладє усіх зусиль, щоб подати якомога більшу допомогу сільськогосподарському виробництву.

По доповіді розгорнулись дебати.

БОРОТИСЯ З ЕРОЗІЄЮ ГРУНТІВ

(З виступу доцента С. С. Бракіна)

— Виконуючи рішення історичного XXI з'їзду КПРС і наступних Пленумів ЦК, колектив університету посилив свою допомогу трудівникам колгоспних ланів. Група співробітників географічного факультету обслідувала колгоспні поля площею 250 тис. га. На площі в 170—175 тис. га проведено детальні обслідування, дано рекомендації по кращому використанню цих площ. Ці рекомендації вже впроваджені в життя.

Тов. Бракін ставить питання про необхідність посилити боротьбу з процесом руйнування ґрунтів. Промовць відзначає, що шляхом боротьби з ерозією можна добитись підвищення врожайності зернових культур на 2—3 ц з гектара.

Тов. Бракін вносить пропозицію, щоб партійні збори університету звернулись до обкому КП України з проханням заслухати питання про боротьбу з ерозією ґрунтів, а також про створення під керівництвом університету протиерозійної станції та її опорних пунктів.

АКТИВНІШЕ ДОПОМАГАТИ СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВУ

(З виступу професора
М. П. САВЧУКА)

У своєму виступі професор М. П. Савчук розповів про роботу вчених біологічного факультету. Важливими питаннями риборозведення і організації ставків займається кафедра гідробіології. Ряд актуальних тем, що мають серйозне значення для підвищення продуктивності тваринництва, розробляє кафедра зоології безхребетних.

Професор М. П. Савчук відзначає, що результати наукових досліджень все ще слабо впроваджуються у виробництво.

ВІДНОВИТИ ВИРОЩУВАННЯ ДЖУТУ

(З виступу доцента
О. О. ТИТАРЕНКА)

У своєму виступі доцент О. О. Титаренко розповів про роботу вчених, працівників ботанічного саду над проблемами акліматизації та інтродукції нових рослин на півдні України, про необхідність поширення культури персика на всю область, про озеленення міст і сіл. Ботсад вивіз понад 400 сортів троянд і за їх розповсюдження отримав атестат I ступеня. О. О. Титаренко вважає за потрібне відновити досліди над вирощенням джуту, бо новий ліноліумний завод в Одесі потребує цієї сировини.

ДОПОМОГА ФІЗИКІВ ТАКОЖ ПОТРІБНА

(З виступу доцента
В. О. ФЕДОСЄЄВА)

Доцент В. О. Федосєєв підкреслює, що сільське господарство вимагає до себе постійної уваги і вчених фізико-математичного факультету. Він розповідає про ті труднощі, які зустрілись на шляху впровадження у виробництво нового апарату по боротьбі з сільськогосподарськими шкідниками.

ВПРОВАДЖУЄТЬСЯ НОВА ТЕМАТИКА

(З виступу кандидата хімічних наук
О. В. Богатського)

Кандидат хімічних наук О. В. Богатський відзначив, що вчені хімічного факультету, виконуючи інші важливі теми, не були тісно зв'язані з сільським господарством, але останнім часом кафедра неорганічної хімії впроваджує і розширює нові теми, що матимуть практичне застосування у виробництві суперфосфату.

Товариші Беркович і Драгомаєцький внесли ряд пропозицій щодо покращення пропаганди рішень грудневого Пленуму ЦК КПРС.

ВИКОНУЮЧИ РІШЕННЯ ПЛЕНУМУ

Кафедра гідробіології обговорила рішення грудневого Пленуму ЦК КПРС і поставила перед собою завдання в цьому році свою наукову роботу тісніше пов'язати з потребами соціалістичного господарства і разом з іншими кафедрами факультету внести свою частку в справу використання природних ресурсів для одержання більшої кількості м'яса по нашій області. Серед джерел для збільшення достатку м'яса далеко не останнє місце займає птахівництво. За семірічним планом виробництво пташиного м'яса повинно досягти не менше 2,7 млн. тонн на рік.

Одеська область з її численними водоймищами (ріками, ставками, лиманами) є справді «голубою цілиною» і має необмежені можливості для розведення водоплавної птиці і риби.

Великих успіхів в розведенні водоплавної птиці домігся Кілійський район. В 1958 р. тут було вироблено 410 тис., а в 1959 р. — півмільйона качок. Велика площа солончаків Кілійського району зали-

та зараз Дунайськими водами.

Такі ж можливості для розведення водоплавної птиці мають і інші райони, розміщені поблизу чорноморських лиманів.

Кафедра гідробіології з 1958 року подає практичну допомогу колгоспам Кілійського району в справі використання кормових ресурсів водоймищ для розведення водоплавної птиці та риборозведення водосховищ заплавних водоймищ. В 1960 році кафедра значно розширить свою роботу в цьому напрямку шляхом дослідження нових водоймищ і застосування більш точної методики.

Кафедра гідробіології разом з кафедрою зоології хребетних і ботаніки виконує госпдоговірну тему по вивченню умов зимівлі молоді кефалі в зимовалах Шаболатського лиману. Розв'язання цього завдання відкриває великі перспективи в розвитку кефального господарства нашої області.

Професор О. Р. ПРЕНДЕЛЬ,
доцент С. Б. ГРІНБАРТ.

ВАЖЛИВИЙ РЕЗЕРВ

Заходів для піднесення продуктивності тваринництва є багато. Найважливішим з них, як неодноразово вказував Микита Сергійович Хрушов, є забезпечення тварин достатньою і високоякісною харчовою базою. Немаловажне значення має також введення нових, більш продуктивних порід тварин та поліпшення існуючих тощо.

Проте є ще один важливий захід підвищення продуктивності тваринництва. Справа в тому, що тваринництву надзвичайно великі збитки чинять різні захворювання, в тому числі й інвазії (хвороби, що викликаються паразитами тваринного походження й, зокрема, гельмінтами). Паразитичні хробаки нерідко бувають причиною масової смерті тварин (особливо молодяка), і навіть коли тварини виживають, їх продуктивність значно знижується. Так, молодняк сильно відстає в рості, а тварини, що ставляться на відгодівлю, погано набирають вагу. Дійні корови, заражені гельмінтами (ехінококом, фасціолами та низкою інших), зменшують (а при сильних інвазіях і припиняють) надій молока, і якість його погіршується. В овець значно зменшується настриг шерсті, і остання також низької якості. Хронічна інтоксикація гельмінтами тварин послабляє їх захисні функції, що сприяє поширенню різних інфекцій і т. п.

Отже, прийнявши все це до ува-

ги, не важко зрозуміти, які величезні збитки чинять тваринництву інвазії. Разом з тим, потрібно відзначити, що, як показали дослідження нашої кафедри, інвазії (і, зокрема, гельмантози) сільськогосподарських тварин в Одеській області (та й не тільки в Одеській) значно поширені. Отже, боротьбою з інвазіями можна значно підняти продуктивність тваринництва.

Наша кафедра вже протягом ряду років досліджує розповсюдження різних гельмінтів сільськогосподарських тварин на території Одеської області, всебічно досліджує їх вплив на організм тварин та розробляє в конкретних умовах профілактичні заходи боротьби з інвазіями. Включаючись в боротьбу за реалізацію рішень грудневого Пленуму ЦК КПРС, колектив кафедри бере на себе зобов'язання: продовжувати дослідження в цій галузі ще з більшою енергією і продуктивністю; більш наполегливо добиватись застосування у практичній діяльності наслідків досліджень і, зокрема, розроблених заходів боротьби з інвазіями; ширше розгорнути і конкретизувати роз'яснювальну роботу серед працівників сільського господарства і, зокрема, серед працівників тваринницьких ферм по боротьбі з інвазіями. Активна участь сільськогосподарських працівників у боротьбі за ліквідацію цих захворювань є необхідною.

Професор М. П. САВЧУК.

В ОСТАННІ ДНІ СЕСІЇ

ВІЛЬНО ВОЛОДІЮТЬ МАТЕРІАЛОМ

Екзамен та заліки на VI курсі заочного відділу з економічної географії СРСР, географії населення та залік з курсу економічної географії України показали, що значна більшість студентів добре опанувала основами наук і вільно володіє фактичним матеріалом. Від-

мінні знання виявили студенти-учителі: О. С. Федун (Черкаська обл.), Н. В. Мельник (Тернопільська обл.), А. К. Відюк (Вінницька обл.), О. В. Степанов (Миколаївська обл.), А. Н. Харченко (Дніпропетровська обл.).

М. И. МАЗУР.

Попереду останній екзамен.

ЕКЗАМЕНИ З ПЕДАГОГІКИ СКЛАДЕНО УСПІШНО

Закінчилися екзамен з педагогіки на історичному та філологічному факультетах заочного відділу. Екзамен показали, що основна маса студентів-заочників — а це в більшості вчителі — з належною відповідальністю поставилися до вивчення педагогічної теорії і важливих для її глибокого розуміння робіт В. І. Леніна, Н. К. Крупської, М. І. Калініна, А. С. Макаренка. У відповідях на екзаменах студенти часто наводили приклади з власної педагогічної діяльності, з практики школи. Більшість студентів-заочників склали екзамен з педагогіки на «добре» та «відмінно». Особливо глибокі знання виявили студенти історичного факультету тт. Мірвис, Машков, Журавльов, Недо, Гринько і багато інших.

Л. М. ВАСИЛЬЄВА,
кандидат педагогічних наук.

В щілину видно...

...як посміхається подруга. Відмінно!

ЕКЗАМЕН СКЛАЛИ ЛИШЕ СУМЛІННІ Й СТАРАННІ

Закінчилася сесія на першому курсі математиків заочного відділу фізико-математичного факультету. Однією з основних дисциплін, що виносяться на цю сесію, є математичний аналіз. На жаль, складається враження, що значна частина студентів надто мало й нерегулярно працює над цією дисципліною. Вже на перших практичних заняттях виявилось, що багато студентів зовсім не вміють брати похідні навіть від найпростіших функцій, хоч слухали цей матеріал під час настановчої сесії, не кажучи вже про те, що засвоєння правил диференціювання вимагає не стільки напруження розумових здібностей, скільки постійного тренування. Очевидно, ці студенти недостатньо працювали на протяжні семестру, а наслідки не примусили довго на себе чекати. З присутніх на сесії близько 30 студентів більше половини неспроможні були скласти залік з математичного аналізу, а з тих, що його склали, лише однадцять з'явилися на екзамен. Щоправда, ті, що прийшли, виявили загалом добрі знання і одержали істотну кількість хороших, чотири задовільних і лише одну незадовільну оцінку. Краще за інших відповідали студенти Рогозін, Рикліс та Петрусенко. А взагалі результати сесії лише зайвий раз підтвердили відоме положення: добра справа — заочне навчання, але лише для сумлінних і старанних.

В. ДРЕКОВ,
викладач фізмату.

ПРО СЕМІНАРИ З ПОЛІТЕКОНОМІЇ СОЦІАЛІЗМУ

В недавню опублікованій Постанові Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу «Про завдання партійної пропаганди в сучасних умовах» відзначається, що основна увага повинна бути зосереджена на пропаганді економічних знань, на глибокому вивченні законів розвитку соціалістичного способу виробництва, особливо шляхів створення матеріально-технічної бази комунізму і дальшого удосконалення виробничих відносин у місті і селі.

Велику роль у глибокому вивченні студентами законів розвитку соціалістичного способу виробництва відіграють семінарські заняття з політичної економії соціалізму.

Як же працювали студенти четвертих курсів над вивченням політичної економії в першому семестрі поточного навчального року?

Слід відзначити, що більшість студентів сумлінно готувалася до семінарських занять: вони вивчали і конспектували першоджерела, відвідували консультації, брали участь в обговоренні поставлених на семінарах питань. Є чимало студентів, які глибоко вивчають курс політекономії соціалізму, використовуючи додаткову літературу. До них, наприклад, належать студенти Вуколова, Козмазовська, Федчина, Птащенко, Шевченко, Сердюк, Шитц, Толкачов та ін. (фізико-математичний факультет), Лейдерман, Сорокіна, Робоча, Майданюк, Бахмач, Шапо (філологічний факультет), Литвиненко, Грудєва, Бендюговська (географічний факультет) та інші. Однак в роботі семінарів мали місце й не-

доліки. По-перше, окремі студенти пропускали заняття. Зовсім не відвідували семінарів Рошін, Снегков (фізмат). Студенти Сергєєв, Михайловський, Гойхман, Шипотько (той же факультет) пропустили від п'яти до восьми занять з дванадцяти; багато пропусків зробили студенти-філологи Яні, Мальованний, Білик, Головіківська, Гусятник.

По-друге, ряд студентів працювали погано. Це такі, як Строгіна, Шейнвальд, Камінська, Наумець, Біла, Дюгрік (філологічний факультет), Бочкова, Сергєєв, Гончаренко, Єпіфанова (фізико-математичний факультет). Не всі студенти мали конспекти першоджерел. Це стосується, в першу чергу, студентів-філологів. Тут мало місце переписування конспектів один у одного (студенти Кравець, Дмитрієва).

По-третє, виступи студентів на семінарах нерідко мають поверховий характер, в них відсутній аналіз економічних явищ та процесів; рідко виникають дискусії з тих чи інших питань курсу політекономії соціалізму. Деякі студенти обмежуються підручниками і конспектами лекцій, які, до речі, є не у всіх студентів, бо ряд студентів або пропускають лекції, або не слухають викладача.

По-четверте, активність студентів залишає бажати кращого. Є чимало «скромних» студентів, які відповідають лише за викликом викладача.

Нарешті, дисципліна на семінарах не завжди хороша. Іноді студенти розмовляють, заважають нормальній роботі семінару. Особ-

ливо відзначаються в цьому відношенні студенти-філологи. Необхідно рішуче подолати ці недоліки. Студенти повинні акуратно відвідувати семінарські заняття, добре готуватися до них, старанно вивчати і конспектувати всю рекомендовану літературу і брати активну участь в обговоренні поставлених на семінарах питань. Треба, щоб кожний студент оволодів марксистсько-ленінською політичною економією як творчим, незворотно зв'язаним з життям вченням і умів керуватися цим вченням у своїй практичній діяльності.

Д. А. РИБАЧОК,
С. Г. ПРОДАНЕЦЬ,
викладачі кафедри політекономії.

Дуже зручно готуватися до екзамену в кабінеті.

— Кореспондентів не пустимо!..

Студенческий юмор

Профессор: Какие три слова чаще всего употребляет студент?
Студент: Я не знаю.
Профессор: Совершенно верно.

**

Студент: Я во сне часто вижу себя профессором. Что делать, чтобы сны сбылись?
Второй студент: Меньше спать.

**

— Вы давно пишете стихи?
— Первое написал 15 лет назад.
— А над чем вы работаете сейчас?
— Над вторым.

ХОРОШИЙ ПОЧАТОК

Група співробітників фізінституту, що самостійно вивчають філософські твори класиків марксистсько-ленінізму, зараз завершує вивчення книги Ф. Енгельса «Анти-Дюрінг». Всі 13 товаришів були присутні на 4 лекційних і семінарських заняттях. Окремі товариші підготували і прочитали реферати з різноманітних тем. Так, Верещако прочитав доповідь на тему: «Енгельс про предмет філософії», тт. Шикаголіна і Контуш у своїх доповідях висвітлили основні риси матеріалістичної теорії пізнання, а т. Гарнецький підготував тему: «Діалектичний матеріалізм про рух, простір, час і сучасні досягнення фізики». Тов. Цветков і Мохов працюють над черговою те-

мою: «Закопи матеріалістичної діалектики».

Решта товаришів також готують свої реферати у відповідності з планом.

Кожний, хто виступає на семінарах, прагне пов'язати філософські проблеми з найновішими досягненнями природничих і соціальних наук.

В другому півріччі учасники семінарів домовились збиратися частіше, щоб до кінця року вивчити твір В. І. Леніна «Матеріалізм і емпіріокритицизм», а також обговорити на семінарських заняттях ряд питань з теми: «Діалектичний матеріалізм і сучасне природознавство».

А. Г. СВИЩЕНКО.

АГІТКОЛЕКТИВ ФІЗМАТУ

Агітатори фізико-математичного факультету провели в минулому семестрі цього навчального року велику роботу, яка є надзвичайно важливою частиною всієї виховної роботи на факультеті.

Підсумки проведеної роботи були обговорені 28 грудня на засіданні агітаторів факультету.

Студенти з великим інтересом вивчали матеріали про поїздку тов. М. С. Хрущова в США; асистент О. Д. Кнабб поділився зі студентами особистими враженнями про перебування на протязі одного року в науковій командировці в університетах США; багато цікавого розповів студентам проф. В. П. Цесевич про радянські космічні ракети; значний інтерес викликала тема про атеїстичне виховання молоді. Велику увагу приділили агітатори в цьому році учбовим питанням і трудовій дисципліні на факультеті. Добре організували роботу агітатори Н. Г. Пушек, О. Я. Дивакова, Е. П. Філянська, С. Г. Проданець та ін., вони не обмежувались сорока'ятихвилинною політінформацією, а використовували різноманітні форми роботи зі студентами.

Однак в роботі наших агітаторів ще багато недоліків. Деякі агітатори погано знають свої групи, не бувають у студентів в гуртожитках. В кінці семестру агітатори стали рідше відвідувати інструктажі. Зазначені недоліки повинні

бути в процесі дальшої роботи повністю ліквідовані. Агітатори піднімали питання про скликання загальноуніверситетського засідання для обміну досвідом агітаційної роботи і вказували на необхідність покращення інструктажів з методичного боку.

Доцент А. КАСПАР'ЯНЦ.

ЗАХИСТ—НЕ ЗА ГОРАМИ

В цьому році по кафедрі економічної географії працює 198 дипломантів. Тематика дипломних робіт була розроблена ще в минулому році. Темі робіт дуже різноманітні. Вони присвячені економічній характеристиці міст, районів, колгоспів, порівняльним характеристикам, питанням розширення виробничих сил в семиріччі, транспорту і т. д. Викладачі кафедри О. М. Смирнов, І. М. Ланда, Н. І. Блажко, К. Е. Повітчана, Л. Х. Калуст'ян та інші багато працюють з дипломантами. Так наприклад, Н. І. Блажко ще в період літньої екзаменаційної сесії познайомилася з тематикою дипломних робіт своїх майбутніх дипломантів, проконсультувала їх з обраних ними тем. Майбутні дипломанти були вручені розгорнуті плани з переліком необхідних статистичних, картографічних та інших матеріалів. В процесі роботи над дипломними студенти консуль-

увалися у викладачів. Глибоко змістовні роботи вже подали на кафедру заочники тт. Бондарюк, Ключник, Єлісейцева, Черниш, Юрско, Манера, Прокочук, Константинов, Блюсюк, Калниш, Рескаленко. В стадії завершення перебувають роботи студентів Тирса, Ковмир, Харченко, Степанова та ін.

За словами керівників, в цьому році дипломні роботи, в порівнянні з минулими роками, відзначаються вищим рівнем висвітлення і осмислення матеріалу. Переважна більшість дипломних написана на основі використання матеріалів, самостійно зібраних і оброблених дипломантами.

На жаль, на курсі є й такі студенти, які до цього часу «розкачуються» і навіть не консулювалися у своїх керівників. Це студенти Шаміс, Вайс, Дегтярьов та інші. А захист — не за горами.

В. КРИЛОВА.

В ЧАС ЗИМОВИХ КАНІКУЛ

В період зимових канікул спортивний колектив нашого університету проведе низку цікавих заходів. Туристи готуються до двох походів. Одна група з 10 чоловік вирушить до Карелії, де за маршрутом другої категорії трудності проведе похід під керівництвом студента ІV курсу географічного факультету т. Ковтуна. Друга група в складі 30 чоловік виїде в Карпати, де проведе похід першої категорії трудності під керівництвом тренера з туризму т. Єфремової.

Похід по Карелії дасть можливість виконати норми другого розряду, а в Каратах — третього розряду.

Наші легкоатлети виїдуть до Москви на товариську зустріч з командами Московського і Ленінградського університетів. Ці змагання проводяться вперше, з ініціативи ленінградців. В наступні роки вони повинні ввійти в традицію і проходитимуть поперемінно в Одесі і в Ленінграді.

В минулому році колектив професорсько-викладацького складу університету зайняв перше місце в комплексних змаганнях з волейболу, стрільби, шахів і настільного

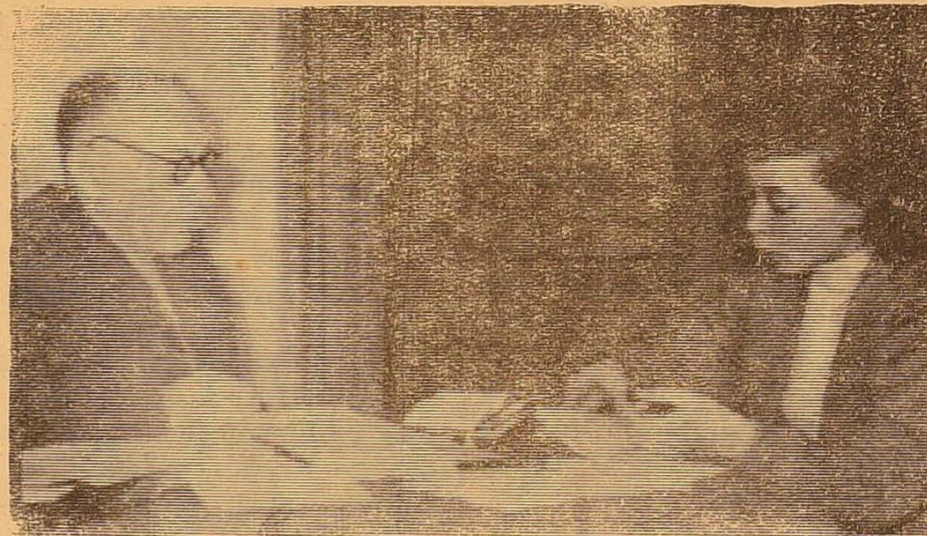
тенісу серед вищих навчальних закладів міста Одеси. Ці змагання стали традиційними і будуть вдруге проведені в період зимових канікул. Сподіваємось, що і в цьому році наші викладачі займуть одне з перших місць.

Для всіх бажаючих (студентів і викладачів) в дні канікул будуть проводитися змагання з стрільби, настільного тенісу, шахів, фехту-

вання і баскетболу. Учасники змагань, які займуть перші місця, будуть нагороджені грамотами.

15 лютого до нас прийдуть на товариську зустріч баскетболісти Кишинівського університету — чоловічі і жіночі команди.

О. М. МИХАЛЬЧЕНКО,
старший викладач
кафедри фізвиховання.

На екзамені з історії філософії. Приймає доцент С. Я. Коган.

М. І. Ілляш приймає екзамен з сучасної російської мови у заочників філфаку.

МОЯ ДИПЛОМНА

Я працюю над своєю дипломною роботою вже понад рік. Тему дипломної роботи «Фізико-географічні особливості території колгоспу ім. 40-річчя Жовтня» Богуславського району, Київської області, і розміщення сільськогосподарських угідь на території» я одержав в час літньої сесії 1958 року і спочатку писав з неї курсову роботу.

Після закінчення і захисту курсової роботи я перейшов до праці

над дипломною роботою. Влітку, в липні місяці, всім студентам-заочникам були дані завідуючим кафедрою фізичної географії доц. Ф. Є. Петрунем детальні роз'яснення, як саме писати роботу. Ми одержали також спеціальну, доцентом добре розроблену доц. Ф. Є. Петрунем інструкцію. Правду кажучи, коли я одержав тему про типи місцевості, я був дуже задоволений, тому що ця тема має краєзнавчий характер. Для мене вона була цінною й тим, що робота над нею позитивно відбилася б на моїй дальшій практичній діяльності.

Протягом майже всього 1959 року (особливо в літній час) я детально вивчав свою місцевість — територію колгоспу ім. 40-річчя Жовтня. Зробив фотографії різних типів місцевості: рівнинних, долини, ярів, проваль, лісів, лісосмуг та ін., — а також карти, що характеризують дану територію. Разом з агрономом колгоспу вивчав родючість ґрунти, підрографію, використання різних типів місцевості в господарстві.

Всі матеріали я систематизував, написавши, таким чином, ніби проект дипломної роботи, який подав на перевірку керівникові, доц. Г. М. Аксентьеву.

Чималу допомогу я одержав в кабінеті фізичної географії від старших лаборантів щодо картографічного матеріалу і теоретичних статей з відповідної літератури.

П. М. ШАПОВАЛ,
Київська область,
Богуславський район,
с. Щербатенці.

ДО 40-річчя
«ПРОЦЕСУ 17-ти»

ІХ ПОДВИГ—БЕЗСМЕРТНИЙ

17 січня 1960 року минуло 40 років з дня знаменитого «процесу 17».

17 січня 1920 року в окупованій денікінськими військами Одесі білогвардійською контррозвідкою було заарештовано 17 підпільників — молодих комуністів і комсомольців. Всі 17 були активними учасниками більшовицького підпілля.

Про арешт 17 підпільників газета «Одесские новости» писала: «Передані військово-польовому суду 17 осіб обвинувачуються... в фактичному сприянні Радянській владі. Справа про них буде розбиратися на одному з перших засідань військово-польового суду...».

Заарештованих було ув'язнено в камерах Бульварної дільниці на Преображенській вулиці, № 44 (тепер вул. Радянської Армії). Слідство вів відомий своєю звирячою жорстокістю начальник жандармського управління Аркадієв.

Особливо витончено і жорстоко катували двадцятирічну Іду Крас-

ношкіну. Кати не пощадили ні її молодості, ні кволого здоров'я. Її били по голому тілі гумою і шом-полами, затикали рот ганчіркою і починали душити, виривали нігті, булавками кололи тіло. Нічого не добившись від арештованих, депі-кінці вирішили розіграти комедію суду і якнайшвидше розправитись з молодими комуністами і комсомольцями. 17 (4) січня 1920 року денікінський військово-польовий суд засудив дев'ять молодих революціонерів-підпільників — Д. Любарську, І. Красношкіну, З. Дуніковського, Б. Михайловського, В. Петренко, М. Пельцмана, Я. Безбожного, Л. Співака та П. Берг — до страти, решту вісім — до довічної каторги.

Виходячи з залу засідань, засуджені співали «Інтернаціонал». Їх стійкість і мужність, велика віра в торжество ідей комунізму викликають захоплення. В своїх передсмертних листах юні герої пишуть про те, що їх воля не зламана, що

вони вірять в перемогу комунізму, якому віддають життя. Вони писали за кілька годин до смерті: «Дев'ять комуністів, засуджених 4 січня 1920 року військово-польовим судом до страти, шлють свій передсмертний прощальний привіт товаришам. Бажаємо вам успішно продовжувати нашу спільну справу. Вмираємо, але торжествуємо і вітаємо побідоносний наступ Червоної Армії. Сподіваємось і віримо в остаточну перемогу ідеалів комунізму».

Хай живе Червона Армія! Хай живе Комуністичний Інтернаціонал!..».

У своєму листі Дора Любарська писала: «Славні товариші! Я вмираю чесно, як чесно прожила своє маленьке життя. Через вісім днів мені буде 22 роки, а ввечері мене розстріляють. Мені не шкода, що загину так, шкода, що мало зроблено для революції. Тільки тепер я справді почуваю себе свідомою революціонеркою і партійним пра-

цівником... і не шкодую про такий кінець. Адже я вмираю як чесна комуністка... Скоро, скоро зітхне вся-вся Україна, і почнеться жива творча робота. Шкода, що не зможу взяти участі в ній...».

Самовіддана революційна діяльність, якій присвятили своє життя юні герої, їх героїчна смерть в ім'я найпрекраснішого на землі — щастя простих людей — ввійшли як раритетну сторінкою в літопис історії комсомолу.

Про їх героїство нагадує пам'ятник одеським комсомольцям, меморіальна дошка, встановлена на фасаді будинку № 44 по вулиці Радянської Армії.

7 лютого 1920 року частини 41-ї і 45-ї дивізій, до яких входила червона кіннота Г. І. Котовського, зволіли Одесу від білогвардійської нечисті. В місті остаточно перемогла Радянська влада.

В. СКРИЛЬОВА.

В ГОСТЯХ У ПОЛЬСЬКИХ АСТРОНОМІВ

(Закінчення. Початок див. в № 2)

В роки війни університетська обсерваторія була зруйнована. Її відбудували повністю, і вона функціонує як учбово-допоміжна установа. Для наукових спостережень побудована позаміська університетська станція, яка знаходиться на відстані 30 км від Варшави. Снігопади і замети позбавили нас можливості побувати там. Там встановлені інструменти, цілком придатні для роботи, але слабші за ті, що є у нас в Маяках.

Керує обсерваторією енергійний астроном, професор В. К. Зонн, який є автором підручника з зоряної астрономії, недавно перекладеного на російську мову. Переклад зробив він сам.

В університеті навчаються також студенти-астрономи, але їх небагато. Сильна група астрономів працює в системі Польської Академії Наук. Готується проект будівництва великої національної обсерваторії.

Астрономічна обсерваторія в Кракові повністю збереглася. Краків — це чудесне, надзвичайно красиве місто старої Польщі. Тут багато прекрасних творів старовинного зодчества і образотворчого мистецтва. Досить сказати, що в головному Маріатському костелі ми милувалися прекрасним різьбленням по дереву, зробленим задовго до Леонардо да Вінчі! Деякі старі традиції збереглися і зараз. Так, через кожну годину на башту Маріатського костела піднімається сурмач, який сигналізує про початок нової години. І вдень, і вночі...

Хоч стара будівля обсерваторії, в якій працює невеликий, але дуже дружній колектив астрономів, повністю збереглася і в двох куполах на даху є непогані рефрактори для спостереження за перемінними зірками, все ж таки зросли вимоги науки примушують краків'ян вносити свою обсерваторію за межі міста. Дуже заважають спостереженням дим і світло.

Через чотири роки минають 600 роковини з часу заснування Краківського університету. В цьому славнозвісному університеті вчився Микола Коперник! Зараз, на ознаменування 600-річчя університету уряд Польської Народної Республіки асигнував 10 мільйонів злотих на будівництво нової обсерваторії за межами міста. На відстані 12 км від міста, на місці старовинної фортеці, зводяться нові корпуси обсерваторії, встановлюється двадцятидюймовий рефрактор, планується замовлення у фірми Цейсс астрографа.

В Краківській обсерваторії нам показали тритомник, де вміщено дані спостережень обсерваторії за 40 років — 150 тисяч спостережень затемнених перемінних зірок. Тритомник незабаром виходить в світ і буде мати величезну цінність.

В Краківській обсерваторії міститься також світовий центр збирання даних про затемнені перемінні зірки (рішення про організацію цього центра в Кракові було прийняте на Міжнародному астрономічному конгресі в Москві в 1958 р. за пропозицією радянської делегації). Ця робота успішно просувається вперед. Краківські астрономи висловили впевненість в тому, що наші творчі зв'язки будуть надалі зміцнюватися.

Краківською обсерваторією керує колишній директор Львівської

обсерваторії професор Є. В. Рибка. Роботу над перемінними зірками очолює винятково енергійний астроном К. Кордилевський, невтомність якого викликає захоплення. Одна з найкращих спостерігачок обсерваторії Р. Шафранець є серед жінок рекорсменкою світу по кількості виконаних спостережень.

Ми багато разів побували в театрах, кіно, музеях, оглянули книгозховище Краківського університету. Тут зберігається оригінал рукопису Миколи Коперника, і ми мали змогу перегорнути цей безсмертний твір...

Але найбільше враження на нас справили відвідини «табору смерті» в Освенцимі. Про нього багато писалося, але що значать написані слова в порівнянні з тим, коли на власні очі бачиш це жахливе місце. Понад чотири мільйони людей було тут знищено озвірілими фашистами. Знищено методично, «планово», без будь-яких докорів совісті. Це робили виродки, люди, які не мають права називатися людьми. Ніколи не забути великої гори жіночого волосся, розміщеної за колосальною вітриною! Ніколи не забути темних карцерів, площу в 1 кв. м., куди заганяли чечез лаз п'ять приречених. Вони вмирили стоячи, і ледь живі сусіди не давали можливості мертвим власти... Або та, буквально собача, конура, куди заганяли на ніч жінок і де їх вночі кували криси. А над цими страхітливими кімнатами катувань красувався напис: «Будь благородним»... Про ці злочини фашизму ми повинні пам'ятати завжди.

Професор В. П. ЦЕСЕВИЧ.

ДО ЧЕХОВСЬКОГО ЮВІЛЕЮ

Кафедра російської і зарубіжної літератури розгорнула широку роботу в зв'язку з наближенням столітнього ювілею великого російського письменника А. П. Чехова. На засіданні кафедри був розроблений план підготовки і проведення ювілею.

Доцентом З. А. Бабайцевою закінчена методична розробка лекції для Товариства по розповсюдженню наукових і політичних знань — «Чехов — великий російський письменник». Ця лекція розіслана по районах в кількості 200 екземплярів.

Члени кафедри включились в читання лекцій для населення міста та району.

Доцентами П. І. Збандуто, З. А. Бабайцевою, І. І. Цукерман, Ф. Л. Гольдіним, З. М. Запорожець та іншими прочитані лекції в ряді бібліотек міста, на заводах, у військових підрозділах, в Будинку вчених, на кіностудії, в Будинку офіцерів та в інших організаціях.

Кафедра активно готується до проведення чеховської наукової сесії. До сесії розроблено таку тематику: «До питання про метод і стиль А. П. Чехова» — З. А. Бабайцева, «Чехов і Горький» — П. І. Збандуто, «Майбутнє в творчості А. П. Чехова» — І. І. Цукерман, «Образи Чехова в працях В. І. Леніна» — З. М. Запорожець.

В сесії, присвяченій пам'яті Чехова, візьмуть участь викладачі Одеського педагогічного інституту. Запрошено також викладачів педагогічних інститутів міст Херсона, Миколаєва, Ізмаїла, Кишинєва, Житомира та інших міст.

Членами кафедри опубліковано ряд статей в газетах. Дипломні роботи про Чехова пишуть 8 студентів V курсу.

Ю. МИХАЙЛИК.

ЭПИГРАММЫ

ОДНОМУ РЕДАКТОРУ

Он силу критики познал,
Знал силу слова своего.
И сам себя критиковал,
Чтоб не обидеть никого.

ПРОНИЦАТЕЛЬНЫЙ

Все говорят обидные слова.
О беспринципности его
рассказывают.
Нет! Принципами он не торговал!
Он даже никому их не показывал.

ЧТО ПОДЕЛАТЬ?

Хотя по знанию предмета
Ей равных трудно отыскать,
Земные слабости поэтов
Она любила смаковать.
Умела — в очень тонком стиле —
«Кутила, играл, любил, любил», —
Мы это классикам простили
И ей, наверное, простим.

МЕТОДИСТУ

Он знал, что лошадь ест овес,
Что в школе есть традиции,
И верил прочно и всерьез
В свой ум и эрудицию.

Дипломантки-хіміки С. Зінов'єва, І. Шостақ та А. Іванова в кабінеті неорганічної хімії.

ГОТУЙТЕСЯ ДО ПЕДПРАКТИКИ

Однією з умов успішного проведення практики є зосередження уваги на питаннях організації та методики педагогічного процесу. Потрібно проїнятися свідомістю того, що ми не просто практиканти, а педагоги, що під час педагогічної практики кожен з нас перевіряє своє покликання і підготовленість до почесної професії вчителя та вихователя підростаючого покоління.

Підготовку до педагогічної практики слід починати заздалегідь: продивитись матеріал, який вивчатиметься в школі, підібрати ілюстрації до нього, обов'язково перечитати останні номери методичних журналів, зокрема журнал «Література в школі» та «Учительську газету». Доцільно робити виписки, замітки, підбирати цікавий матеріал, який згодом може бути використаний як на уроках, так і в позаурочний час.

При підготовці до уроку треба його глибоко продумати у всіх деталях, обов'язково добре опрацювати тексти: вивчити деталі, художні прийоми, образне зображення характерів героїв. Вивчення твору має дві мети: виховну і навчальну. Особливістю аналізу літературного твору є текстуальне читання. Читання текстів на уроці повинно супроводжуватися їх ретельним розбором. Читання текстів, їх переказ, робота над ними збагачує мову учнів, їх знання, виховує любов до літератури, формує у дітей найкращі якості людської душі. Під час розбору кожного твору доцільно користуватися ілюстраціями до нього. Це краще впливає на уявлення учнів, і поданий матеріал легше засвоюється, краще сприймається.

Вивчення літератури в школі — це цілий комплекс навчально-виховної роботи. Учителем повинні бути використані всі фактори, які прищеплюють дітям любов до літератури. А для цього потрібні розуміння і любов самого вчителя до літератури і письменника, прагнення вчителя зробити вивчення твору цікавим. Учитель повинен виступати не тільки коментатором, а й літературознавцем і критиком.

Потрібно зауважити, що на якість проведення уроку, на краще засвоєння учнями матеріалу має вплив зовнішній вигляд студента-вчителя. Тому потрібно продумати свій костюм, зачіску. (Особливо ретельно треба ліквідувати екстравагантні куделі і червоно-фіолетові фарби деяким дівчатам з IV українського!) Слід бути завжди скромним, охайним.

Зрозуміло, що сказане вище не вичерпує всіх питань викладання та особливостей роботи в школі. Ми намагалися лише спрямувати наших товаришів на більш досконале проведення педагогічної практики — найважливішого етапу в житті студента.

О. ГАЙДАЙЧУК,
Т. ЛЕВЧЕНКО,
Є. ВЕЧОРКО,
члени наукового гуртка
методики літератури.

ВІДПОВІДІ

на «Кроссворд-шутку»,
надрукований в новорічному
номері нашої газети
(№ 38—39 від 29 грудня 1959 р.)

По вертикалях:

1. Вечорко.
2. Репетиція.
3. Жалость.
5. Хористы.
7. Концерт.
8. Педпрактика.
10. Самокритика.
13. Сто.
14. Хор.
15. Порох.
18. Колба.
21. Родники.
22. Гол.
23. Сор.
24. Афоризм.
27. Олимпиада.
30. Барабан.
31. Тактика.

По горизонтали:

4. Лейдерман.
5. Хохлов.
6. Костяк.
9. Тик.
11. Клише.
12. Акции.
15. Потоп.
16. Стоянов.
17. Оброк.
19. Бал.
20. Ура.
25. Хвост.
26. Соколов.
28. Тафта.
29. Веник.
32. Карта.
33. Яма.
34. Истфак.
35. Атеизм.
36. Самоделка.
37. Я.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.

Всюди на „5“

Галина Травкіна — математик II курсу — має перший розряд з художньої гімнастики. Під час сесії Галина не припиняла тренувань у спортзалі. І це не перешкодило їй скласти сесію на «відмінно».